

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 32P/74/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121201982
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Čavojská
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2022:3121201982.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Barborou Čavojskou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti I. J., nar. XX.XX.XXXX a T. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, deti rodičov: matky T. W., nar. XX.XX.XXXX, štátnej občianky Slovenskej republiky, trvale bytom P. X. XXX, právne zastúpenej Mgr. Sylviou Kohútovou, advokátkou so sídlom Palárikova 7, Trenčín a otca O. J., nar. XX.XX.XXXX, štátneho občana Slovenskej republiky, trvale bytom O., o návrhu matky na udelenie súhlasu namiesto otca na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletých detí, takto

rozhodol:

I. U d e l' u j e namiesto otca detí O. J., nar. XX.XX.XXXX súhlas, aby matka T. W., nar. XX.XX.XXXX podala žiadosť príslušnému správneému orgánu na zmenu priezviska maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX z priezviska „J.“ na priezvisko „W.“ a na zmenu priezviska maloletého T. J., nar. XX.XX.XXXX z priezviska „J.“ na priezvisko „W.“.

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na začatie konania doručeným tunajšieho súdu dňa 31.03.2021 sa matka maloletých detí domáhala, aby súd udelil matke súhlas k podaniu žiadosti na zmenu priezviska maloletej I. z priezviska „J.“ na priezvisko „W.“ a na zmenu priezviska maloletého T. z priezviska „J.“ na priezvisko „W.“. Matka podala návrh ohľadne detí samostatne, pričom tieto podania boli ihneď spoločne zaevidované na tunajšom súde pod sp.zn. 32P/74/2021 a prejednávané naraz ako jeden návrh, keďže sa týkali rovnakého predmetu konania a maloletých detí rovnakých rodičov. V návrhu uviedla, že žiada o zmenu priezviska maloletých detí z dôvodu neprejavovaného záujmu zo strany otca. V spoločnej domácnosti nežijú rodičia jeden rok a otec neprejavil o deti záujem pol roka, výživné neplatí, voči otcovi je podané trestné oznámenie a zameškané výživné vymáha od otca exekútor.

2. Otcovi boli návrh na začatie konania aj predvolanie na pojednávanie doručované do ÚVTOS Ilava, kde sa t.č. nachádzal. S otcom bol vo väznici prostredníctvom videokonferencie vykonaný súdom výsluch dňa 07.02.2022. Predpokladaný dátum ukončenia výkonu trestu odňatia slobody otca bol dňa 10.04.2022. Dňa 21.04.2022 otec súdu telefonicky oznámil, že je na slobode, avšak zo zdravotných dôvodov sa pojednávania nemôže zúčastniť. Súhlasil s prejednaním veci a rozhodnutím v jeho neprítomnosti a zotrval na svojej výpovedi zo dňa 07.02.2022. Súd preto vykonal pojednávanie a aj rozhodol dňa 21.04.2022 v neprítomnosti otca.

3. Kolízny opatrovník mal za to, že zmena priezviska detí je v ich záujme. Uviedol, že názor detí zistený nebol, pretože mal. T.as nevnímá, za otca považuje svojho dedka. Uviedol, že s otcom sa videl naposledy včera (čím myslel dedka). S mal. I. nebolo možné hovoriť. Bola hanblivá, kolízny opatrovník

ju nechcel do rozhovoru nútiť. Odôvodnenosť návrhu matky kolízny opatrovník videl v skutočnosti, že otec už ako mladistvý mal problémy, v ktorých zjavne pokračuje a je zrejmé, že nie je dobrým vzorom pre deti z dôvodu páchania trestnej činnosti. Ďalej uviedol, že k dôvodom, pre ktoré nesúhlasí so zmenou priezviska detí sa otec vyjadril len v zmysle, že sa tak dohodli s matkou pri ich narodení, viac neuviedol. Kolízny opatrovník ponechal na zvážení súdu možnosť odročenia pojednávania za účelom opätovného predvolania otca a jeho výsluchu ohľadne bližšieho špecifikovania dôvodov nesúhlasu so zmenou priezviska.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením listinných dôkazov najmä lustrácií v SP, lustrácií v registri obyvateľov, lustrácie v ZVJS, zápisnice o výsluchu otca, správou z prešetrenia pomerov kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu 32P/114/2020 a zistil nasledovný skutkový a skutočný stav:

5. Maloleté deti I. a T. pochádzajú z partnerského vzťahu ich rodičov, ktorí žili v spoločnej domácnosti do konca marca 2020. Naposledy boli práva a povinnosti k maloletému upravené rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 32P/114/2020-39 zo dňa 06.07.2020 tak, že maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej I. sumou 100 Eur mesačne a na výživu maloletého T. sumou XX Eur mesačne. Dlh otca na výživnom vo výške 150 Eur na mal. I. povolil otcovi splácať v splátkach po 30 Eur mesačne a dlh otca na výživnom vo výške 60 Eur na mal. T. povolil otcovi splácať v splátkach po 12 Eur mesačne. Ohľadne styku otca s mal. deťmi sa rodičia dohodli tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každú stredu, štvrtok a nedeľu od 16.00 hod. do 19.00 hod.

6. Maloletá I. má 6 rokov a maloletý T. bude mať 4 roky. Bývajú spolu s matkou a starými rodičmi zo strany matky v rodinnom dome starých rodičov.

7. Matka býva s deťmi a jej rodičmi v rodinnom dome jej rodičov. Partnera má, ale nebýva s nimi. Uviedla, že podľa posledného súdneho rozhodnutia o úprave práv a povinností k deťom a úprave styku sa otec s deťmi nestretával nikdy striktnie podľa súdnej úpravy. Po tomto rozhodnutí sa intenzita stretávaní otca s deťmi znížila. Asi pol roka sa stretával s deťmi menej ako v rozsudku 1-2krát za týždeň asi na 2 hod s tým, že väčšinu času trávili spolu s rodičmi otca alebo na chate rodiny otca v X.. Naposledy sa otec stretol s deťmi 10.10.2020. Pred nástupom do väzenia matka s otcom príležitostne písomne komunikovala, na deti sa informoval veľmi sporadicky, o dohodnutie osobného stretnutia sa nepokúsil. Od otca mala matka vedomosť, že otec sa odsťahoval od svojich rodičov pre nezhody s bratom a pred nástupom do väzenia bol asi pol roka na ulici ako bezdomovec, začal brať drogy, nepracoval. Otec vykonal viacero krádeží - bicyklov, železných tyčí, vykradnutia obchodov. Naposledy otec matke napísal list z väzenia, odvtedy spolu nekomunikovali. Výživné otec na deti zaplatil naposledy v októbri 2020. Matka poberá aktuálne náhradné výživné od UPSVaR Trenčín. Otec detí bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, predpoklad prepustenia bol dňa 10.04.2022. Aktuálne miesto zdržiavania sa otec súdu neoznámil. Matka nemala vedomosť, kde sa nachádza, uviedla, že od známej sa dozvedela, že pár dní čo je otec na slobode by mal bývať u kamaráta.

8. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej „Zákon o rodine“) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vláh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

9. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa

10. Podľa § 28 ods.1, 2 a 3 Zákona o rodine č.36/2005 Z.z., súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

11. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

12. V súlade so súdnou praxou sa aj zmena priezviska maloletého dieťaťa považuje za podstatnú vec.

13. Podľa § 38 ods.1 a 2 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

14. Podľa § 6 ods.1 zákona č. 300/1993 Z. z. o mene a priezvisku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o mene a priezvisku“), zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú nato dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Podľa § 8 zákona o mene a priezvisku, zmena mena alebo zmena priezviska maloletého sa nepovolí, ak by bola v rozpore so záujmom maloletého, alebo s § 4 ods. 2, alebo ak by bola v rozpore s právnym poriadkom alebo tradíciou iného štátu, ak štátny občan Slovenskej republiky je tiež štátnym občanom iného štátu.

16. Podľa § 11 ods. 3 písm. a) zákona o mene a priezvisku, žiadosť o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého podávajú jeho rodičia, ak sú jeho zákonnými zástupcami, ako spoločnú žiadosť. Ak ide o maloletého staršieho ako 15 rokov, musia k žiadosti priložiť jeho písomný súhlas s jeho úradne osvedčeným podpisom. Ak o zmenu mena alebo zmenu priezviska maloletého žiada iba jeden z jeho rodičov, k žiadosti priloží aj písomný súhlas druhého rodiča s jeho úradne osvedčeným podpisom alebo právoplatné rozhodnutie súdu nahrádzajúce jeho súhlas, ak súhlas nedal alebo ak sa súhlas nedal získať.

17. Zmena priezviska znamená značný zásah tak do práv rodičov, ale i do práv detí. Podanie návrhu na zmenu priezviska je podstatná vec, ktorá súvisí s výkonom rodičovských práv a povinností. V prípade, ak sa rodičia na zmene mena a priezviska nedohodnú, je potrebný postup podľa § 35 Zákona o rodine. Súhlas k podaniu žiadosti o zmenu priezviska neploletého dieťaťa môže súd dať len za predpokladu existencie vážnych dôvodov. Medzi takéto dôvody patrí neplnenie si vyživovacej povinnosti zo strany rodiča, ktorý súhlas nedal, skutočnosť, že druhý rodič sa s maloletým dieťaťom nestretáva, o dieťa vôbec nejaví záujem, preukázanie skutočnosti, že druhý rodič stratil k dieťaťu citový vzťah. Ďalšou takouto skutočnosťou môže byť skutočnosť, že používanie takého priezviska otca spôsobuje dieťaťu ujmu vzhľadom na spôsob života otca. Vyhovieť návrhu o udelenie súhlasu k podaniu žiadosti o zmenu mena alebo priezviska je možné i vtedy, ak ide o priezvisko hanlivé. Za existencie takéhoto dôvodu musí byť tiež preukázané, že zmena mena alebo priezviska musí byť v záujme maloletého dieťaťa.

18. V danej veci ide o nezhodu rodičov o podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností, ktorou je zmena priezviska. Súd má za to, že záujem maloletých detí musí byť prvoradým hľadiskom pri posudzovaní otázky, o ktorej je medzi rodičmi nezhoda. Súd dospel k záveru, že návrh matky na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletej I. a maloletého T. je dôvodný. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že otec sa naposledy s deťmi stretol dňa 10.10.2020 a v októbri 2020 uhradil i naposledy riadne výživné na deti. Následne cca pol roka boli rodičia sporadicky v písomnej komunikácii, pričom na deti sa otec informoval ešte sporadickejšie. V období od 10.06.2021 do 10.04.2022 bol otec vo väzbe a výkonu trestu odňatia slobody za trestný čin

krádeže. Po prepustení z väzenia otec matky do súdneho pojednávania nekontaktoval a nepokúsil sa o stretnutie s deťmi. Kvôli neplneniu vyživovacej povinnosti otcom matka poberá od UPSVAR Trenčín náhradné výživné, pričom z tohto dôvodu podala voči otcovi trestné oznámenie a výživné od otca vymáha prostredníctvom exekúcie. Maloleté deti žijú v domácnosti s matkou a starými rodičmi zo strany matky, ktorí sú ich najbližšie vzťahové osoby a tieto nesú odlišné priezvisko ako maloleté deti. Príbuzní zo strany otca deti nekontaktujú a neinformujú sa na ne. Matka uviedla, že deti vnímajú, že matka má odlišné priezvisko ako deti a pýtali sa jej na dôvod. S maloletou I. sa kolíznemu opatrovníkovi nepodarilo uskutočniť rozhovor, bola hanblivá, nechcela rozprávať bez prítomnosti matky, objímala matku a kývnutím hlavy ukázala, že sa rozprávať nechce. S maloletým T. bol vykonaný rozhovor, tento bol uvoľnený, smelý, komunikatívny. Z rozhovoru bolo zrejmé, že meno biologického otca „O.“ maloletý pozná, avšak čas maloletý nevníma a za svojho otca považuje starého otca zo strany matky. Z výsluchu otca vykonanom v ÚVTOS Ilava dňa 07.02.2022 vyplynulo, že otec so zmenou priezviska detí nesúhlasí. Ako jediný dôvod uviedol skutočnosť, že sa s matkou na priezvisku detí dohodli pri ich narodení. Neuviedol, či má záujem sa s deťmi stretávať a kontaktovať ich po prepustení z výkonu trestu. Taktiež bolo zrejmé, že otec si nepamätá aký rozsah styku s deťmi má priznaný súdnym rozhodnutím. Súd zdôrazňuje, že zmena priezviska dieťaťa v sebe nevyhnutne obsahuje oslabenie väzby dieťaťa a rodiča, ktorého priezvisko dieťa dovtedy nesie, zvlášť v prípade, pokiaľ sa jedná o citovú väzbu k rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené, a voči ktorému je citová väzba zo strany dieťaťa narušená, prípadne nie je doposiaľ vytvorená, čo je i prípad danej veci. Takúto citovú väzbu je v zásade potrebné rozvíjať a upevňovať a nie narúšať ju. V danej veci má však súd za to, že nie je v záujme ďalšej výchovy detí, aby bol u nich udržiavaný pocit spolupatričnosti s otcom, ktorý o ne nejaví viac ako 1,5 roka záujem a rovnakú dobu si neplní rodičovské povinnosti vrátane vyživovacej povinnosti. Naviac spôsob života otca je dlhodobo spojený s trestnou činnosťou a užívaním návykových látok. Rodič s takýmto nevhodným a nezodpovedným správaním nie je rozhodne vhodným vzorom pre svoje deti. Zároveň súd dodáva, že maloletá I. nastúpi v septembri 2022 do 1. ročníka základnej školy, maloletý Matej má predpoklad nástupu na ZŠ za dva roky, preto je taktiež v záujme detí, aby zmena priezviska nastala ešte pred týmto nástupom na ZŠ a škola, jej zamestnanci a spolužiaci detí ich vnímali od začiatku s rovnakým priezviskom. Medzi rodičmi bola v otázke zmeny priezviska nezhoda, preto o nej ako o podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností rozhodoval súd a návrhu matky z vyššie uvedených dôvodov vyhovel a dal súhlas matke s podaním žiadosti na zmenu priezviska maloletých detí.

19. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

20. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne (§ 2 ods. 1 CMP v spojení s § 355 ods. 1, § 362 ods. 1 prvej vety CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody § 365 CSP a § 62 CMP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie v zmysle § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný (§ 62, ods. 1, § 65 a § 66 ods. 1 CMP).